

Trektelpost *de Puinhoop*

Vanaf 1973 ben ik verslaafd geraakt aan het waarnemen en fotograferen van vogeltrek. De Puinhoop, een voormalige puinstort in de Coepelduynen bij Katwijk, is daarvoor een geschikte locatie.

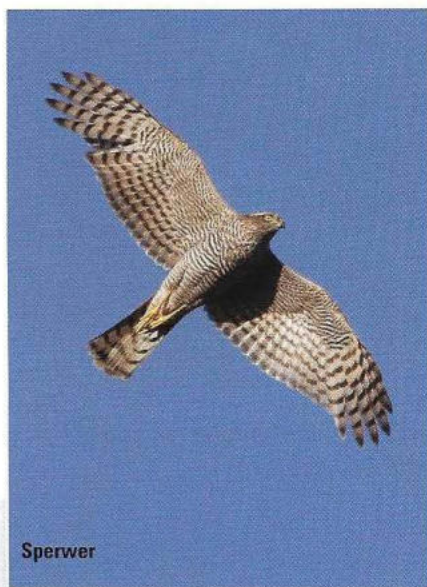
Over de zeereep vliegen veel trekvogels. Aan de noordzijde van Katwijk is het dungebied smal, waardoor de vogeltrek extra gestuwd wordt. Juist daar ligt de Puinhoop. Vanaf half augustus tot half november staan hier, mits het goed weer is, vrijwel dagelijks vogelaars te tellen en te genieten van wat er allemaal voorbij komt. Op goede dagen, met een zuidoosten wind, kunnen er honderdduizenden vogels voorbij komen. Vanaf begin augustus vertrekken er al gierzwaluwen en half augustus komen daar de gele kwikstaarten bij. Ze gaan op goede dagen in grote aantallen over de Puinhoop op weg naar Afrika. Half september is de hoofdmoot dan alweer vertrokken.

Hoogtepunt

Oktober is, wat diversiteit en aantallen betreft, verreweg de beste maand om vogeltrek waar te nemen. Spreeuw en vink kunnen tot honderdduizend exemplaren per dag passeren! Vooral eind oktober komen er 's ochtends vroeg wolken spreeuwen voorbij, waarvan je kippenvel krijgt... prachtig. Tussen al dit geweld vliegen honderden

kepen, sijzen, veldleeuweriken, rietgorzen, sperwers en noem maar op, tot wel zestig soorten op een ochtend.

Er zijn altijd wel een paar dagen in oktober dat de lijsters je om de oren vliegen, zo was 21 oktober 1995 legendarisch, met misschien wel een miljoen koperwieken! Deze soort broedt in Scandinavië en Rusland en vliegt niet alleen overdag, maar

Sperwer

Gierzwaluw

Waarnemers op de Puinhoop

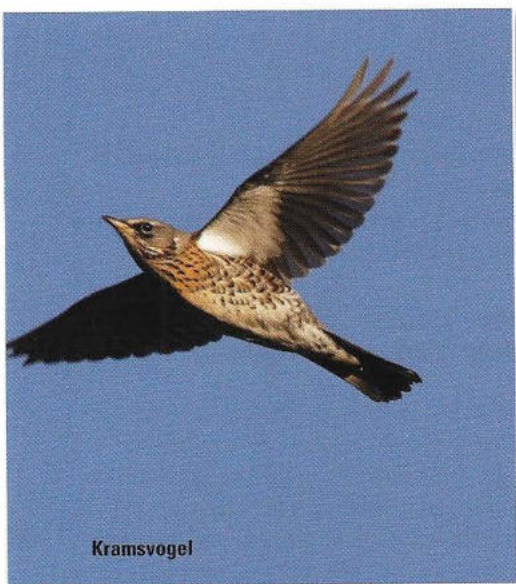

Lepelaars

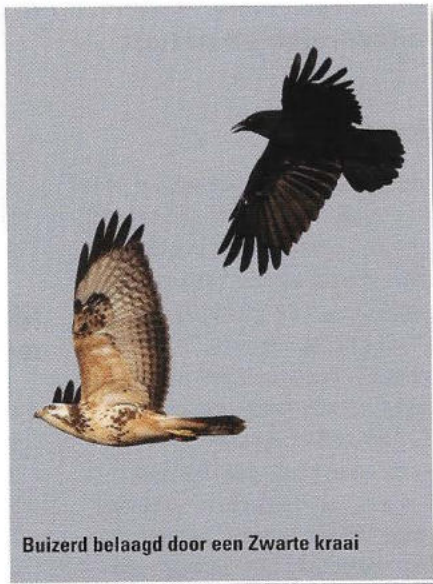
ook 's nachts. Je herkent ze ook dan goed aan hun ijle roepjes. De kramsvogels komen vrijwel altijd eind oktober, begin november in zeer grote aantallen door. September en oktober brengen nog veel meer soorten, zoals boeren- en huiszwa-

kan ook; vroeger zag je weinig lepelaars en appelvinken. In het najaar van 2008 telden we 340 lepelaars en ruim 100 appelvinken. De grote gele kwikstaart is ook zo'n soort die in de lift zit; najaar 2008: 450 exemplaren. De veldleeuwrik

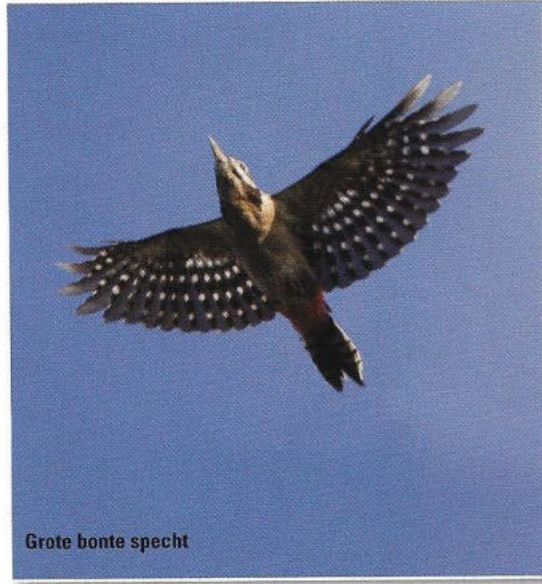
nacht met oostenwind zie je veel insectenetende vogels in de bosjes van de zeereep. Soorten als gekraagde roodstaart, paapje, bonte vliegenvanger en goudhaantje worden regelmatig gezien. Maar ook knallers, zoals bruine boszanger,

Kramsvogel

Buizerd belaagd door een Zwarte kraai

Grote bonte specht

luwen, wat minder oeverzwaluwen en honderden witte kwikstaarten, rietgorzen, heggenmussen, hout- en holenduiven. De krenten in de pap zijn onder andere ijs- en sneeuwgorzen, smelleken, slechtvalk, grote pieper, ortolaan en koekoek. Bij soorten als roodkeelpieper, roodstuitzwaluw, bos- en dwerggorzen gaat er onder de aanwezigen gejoel op en drinken we gezamenlijk een bakje koffie. Het blijft spannend, omdat er ieder moment een leuke soort kan overknallen. Wat te denken van een wielewaal in oktober over de zeereep!

Veranderingen

In de jaren zeventig zagen we groepen bonte kraaien en roeken overkomen. Op 23 oktober 1976 telde ik 4160 roeken op één ochtend, die naar het zuiden vlogen. In 2008 zagen we slechts één bonte kraai en een handjevol roeken. Andersom

daarentegen is lelijk teruggelopen. Zo zag ik in de jaren zeventig tien-duizenden veldleeuwen overkomen. Nu is de soort gedecimeerd. Z'n kleine broertje, de boomleeuwrik, zit beter in z'n vel, die zien we jaarlijks in hogere aantallen.

Invasies

Natuurlijk zien we elk jaar wel pestvogels, kruisbekken, gaaien en zwarte mezen over de Puinhoop komen, maar er zijn jaren bij dat bovengenoemde soorten zeer talrijk zijn. Ik herinner mij, dat mijn vader mij lang geleden wees op de vele gaaien, die over Katwijk vlogen. In enkele jaren hebben we zelfs notenkrakers over de Puinhoop gehad.

Zeereep nabij de Puinhoop

In de nacht trekken veel zangvogels die je overdag niet of zeer weinig over ziet komen. Na een rustige

pallas' boszanger en grauwe fitis, bladkoning en sperwergrasmus zijn hier waargenomen.

Geen nut

Bij harde wind uit het noorden of westen staan we niet op de Puinhoop. Op deze dagen zijn de waarnemers te vinden voor Hotel Savoy aan de Boulevard van Katwijk. Op dit punt kan goed over zee gekeken worden voor onder andere jagers, pijlstormvogels, duikers, sterns, meeuwen en steltlopers.

Op www.trektellen.nl vult men de waarnemingen van veel trektelposten in. Ook de oogst van beide genoemde telposten vind je hier terug. Mocht je zin hebben om dit allemaal zelf eens mee te maken: schroom niet en kom gerust eens langs!

FOTOGRAFIE, TEKST & VORMGEVING
René van Rossum